

ЦРНА ГОРА
ОПШТИНА МОЈКОВАЦ

КОНКУРСНИ ЗАДАТАК

ЗА ИДЕЈНО РЈЕШЕЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ РЕИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ
СТАРОГ УТВРЂЕЊА И РУДАРСКОГ НАСЕЉА БРСКОВО

Поглед на Градину и Догањице са североистока (фото: Д. Ђирковић)

САДРЖАЈ

I УВОД

II ПРАВНИ ОСНОВ

III ЦИЉИ СВРХА

IV ПРЕДМЕТ ИДЕЈНОГ РЈЕШЕЊА

V ЛОКАЦИЈА

VI УСЛОВИ И ПАРАМЕТРИ ИЗ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

VII ПРЕПОРУКЕ

VIII ПРАВИЛА И СТАНДАРДИ

IX ПРОСТОРНИ САДРЖАЈ

1. Приступни пут са паркингом
2. Тврђава
3. Насеље
4. Рударска окна
5. Централни трг
6. Католичка црква
7. Православна црква
Ресторан
8. Интерне пјешачке комуникације
9. Инфраструктура
10. Уређење терена

X СМЈЕРНИЦЕ

XI ПРОПИСИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА КОНКУРСНИ ЗАДАТАК

I УВОД

Пројекат изградње реинтерпретације средњовековног историјског језгра града Брскова је усмјерен пре свега ка очувању знања и културе памћења историјске линије постојања и коријена данашњег градског насеља, развијеног у долини Таре, а које баштини споменичко наслеђе некада славног средњовековног рударског центра.

Остварење овог пројекта би донело многе добробити граду Мојковцу уз неопходност да се са струковне стране приступи његовом извођењу опрезније и са раздвајањем слободнијих интерпретација појединих аспеката средњовековног раздобља од научно валидне основе тог пројекта, која проистиче из превасходно археолошких истраживања важног локалитета у Брскову.

Измјештање изградње новог комплекса на доста удаљенију локацију од оне изворне у Брскову, даје знатно већу слободу у погледу саме материјализације нових и планираних здања, пре свега њиховом темељењу и начину на који ће бити саграђени у новим топографским условима али већ при таквим разматрањима треба истаћи шта је заиста главни циљ подухвата – изградња и уређење културно-научног комплекса са демонстративним, анимирајућим и забавним садржајима.

Изградња нове тврђаве неизбежно би донио нове, макар и псеудо историјске обресе на хоризонту града који ће несумњиво допринети промоцији најславнијег раздобља у његовој прошлости. Материјализовани бедеми и куле у највишој зони одабране локације за изградњу центра сасвим сигурно неће оставити посматраче и грађане равнодушним. Утолико прије и таквом пројекту који пре свега носи одлику промотивног подухвата, треба приступити са пуно обзира из бојазни да добре замисли не склизну у другом правцу које је археологија изнедрила у дуготрајним истраживањима локалитета у Брскову.

У том смислу овакав подухват у зачетку би требало ваљано поставити у погледу смјерница за учеснике конкурса а које се тичу израде идејних решења грађевина које репрезентују архитектуру епохе. Суштински је важно да пројектанти, приликом анализе конкретне теме, имају сарадњу са археолозима који имају увид у истражене остатке средњовековне агломерације и сходно томе и највалиднију слику о појавности насеља и утврђења како би осигурали разраду архитектуре новопроектованих објеката на основу археолошке документације и приложене документације не остављајући простора да аутори конкурсних решења сами трагају за могућим изгледима, конструкцијама и свеукупном појавности историјских здања, што би неминовно довело до лоше интерпретације и обарању валидности пројекта.

Понављање фортификацијске архитектуре Брсковске тврђаве на једну, у морфолошком погледу, сасвим другачију микролокацију је немогуће али је могуће, да се покуша са издизањем главне тврђаве мање у опсегу, на вештачки хумак са висинском разликом од 4 м у односу на остатак новопроектоване утврде, како би се бар донекле стекло искуство прилаза утврђењу и можда успело у ре-креирању приближног историјског амбијента. Градација нивелације тврђавске зоне са приступним стазама би морала да буде разрађена у циљу постизања искуства прилажења утврди и ту треба демонстрирати осим главне путање и тврђавске опкопе са прелазима и мостовима ако их је било.

Грађевински капацитети који су предвиђени пројектним задатком сами по себи ће бити у највећој мери атрактивни за широку јавност и ту би прилику заиста требало искористити да се у једном дијелу комплекса уреди музеолошка стална поставка о Брскову и историји Мојковца и читавог краја као и већ споменути програми и садржаји тзв. експерименталне археологије а који би подразумевали приказе начина и процеса ковања новца, производње и чувања хране, израде војне опреме и других потрепштина. Такође је важно да се демонстрира читав процес вађења и прераде руде, од рударских окана – јама, преко уситњавања и млевења до топљења и коришћења у ковачници. За све те под-пројекте неопходно је укључење археолога који добро познаје наведене теме.

Будући комплекс у форми тематског парка би требало да буде доступан како грађанима тако и туристима свих 12 мјесеци и могао би међу првима на овим просторима да понуди такве програме посетиоцима и широј јавности.

Изградњом реинтерпретираног старог Брскова би се формирао музеј „на отвореном“ реализовале би се бројне културне активности и презентовали органски производи мојковачког краја. Тематски парк би требало да буде прилагођен и савременим туристичким потребама у смислу функције и опремљености локације.

И као што су средњовековни тргови представљали чиниоце и огледало развоја средњовековне државе, реинтерпретација би требало да активирањем предметног тематског парка привуче више туриста, и поспјешити даљи развој Мојковца.

II ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за израду идејног архитектонског рјешења, на основу којег се израђује техничка документација-главни пројекат, обавезно се расписује јавни конкурс за објекте за потребе државних органа, локалне самоуправе, здравствених, просвјетних, научних, културних, спортских и објеката социјалне заштите који су у државној својини ("Сл.лист ЦГ" бр. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22 и 04/23)

Јавни конкурс сходно чл.54 Закона расписује и спроводи Министарство осим за објекте који се у цјелости или дјелимично финансирају из буџета локалне самоуправе, када га спроводи надлежни орган локалне управе.

Начин и поступак расписивања и спровођења јавног конкурса је прописало Министарство Правилником о начину и поступку расписивања и спровођења јавног конкурса за идејно архитектонско рјешење (Сл.лист ЦГ бр 19/18 и 02/24).

III ЦИЉ И СВРХА

Постојеће археолошке локације утврђења у Брсково са пратећим насељем и црквама се налази у захвату рудника Брсково и зони која је добрим дијелом деградирана у ранијим рударским активностима друге половине 20 вијека и одређена за даља рударска истраживања. Преиспитивањем активирања старог рудника је предвиђено измештање археолошких локалитета. До спровођења тих активности „оживљавањем“ предметних објеката, у контексту друге намјене и савремених трендова радио као и пратећим туристичким садржајима и инфраструктурним опремањем, би се задовољиле како актуелне тако и будуће потребе привлачења посетилаца.

С обзиром на значај рудника и средњевјековног насеља Брсково, изузетност положаја насеља са тврђавом, а немогућност да се оствари било какава, макар и дјелимична реконструкција насеља и тврђаве, утичу на одлуку да се приступи специфичном меморисању укупног средњевјековног облика путем његове реинтерпретације. Овај поступак има вишеструки циљ: чување успомене на средњевјековно насеље и тврђаву Брсково, привлачење туриста, стварањем специфичне атмосфере и едукативни карактер, с обзиром да ће се максимално поштовати изворни облици, допуњени хипотетичким елементима, односно онима за које се може наћи сличан пример из исте епохе.

Реинтерпретирана тврђава са пратећим објектима пружиће би, до измјештања откривених објеката са изворних локалитета на законом предвиђен начин, увид у то како су изгледале средњевјековне тврђаве у пуном сјају, дочарао би и приближио свакодневни живот овог периода наше историје данашњици и омогућио да се реинтерпретирана урбана цјелина представи не само грађанима него и туристима.

Циљ израде предметног Идејног рјешења је извршити просторну и техничку разраду оптималне варијанте реинтерпретације утврђења у Брсково и рударског насеља са свим познатим елементима старог насеља на новој локацији, у одређеном захвату, при чему би се предложио начина уређења простора, одредили облици и материјализација, а на основу расположивих историјских података.

Такође је циљ да утврђење и старо насеље Брсково „оживе“ на новој локацији као једна од првих познатих урбаних цјелина у овом подручју и шире, како би реинтерпретирана постала свима приступачна и заживјела као једна од нових туристичких дестинација у Мојковцу.

Сврха конкурса је да се уради просторна анализа уклапања новог комплекса (објеката) са свим својим садржајима у нову локацију и детаљним приказом свих ограничавајућих фактора и потенцијала расположиве локације.

Идејно рјешење би требало да је основа за даљу детаљну разраду, израду главног пројекта.

IV ПРЕДМЕТ ИДЕЈНОГ РЈЕШЕЊА

Предмет идејног рјешења је реинтерпретација старог рударског утврђења и насеља Брсково уз примјену познатих археолошких налазишта у Мојковцу и писаних података, на новој локацији из разлога што је стара локација која је просторно планском документацијом одређена за испитивање рударских налазишта у сврху активирања рудника неприступачна и дијелом уништена у ранијим рударским активностима.

На основу археолошких и записаних историјских података које је арх Александар Дероко у књизи Средњевјековни градови у Србији, Црној Гори и Македонији (Просвета 1950.г.) анализирао „Нове праве вароши које су се образовале на местима тргова, рудника и од подграђа тек од 13 века“

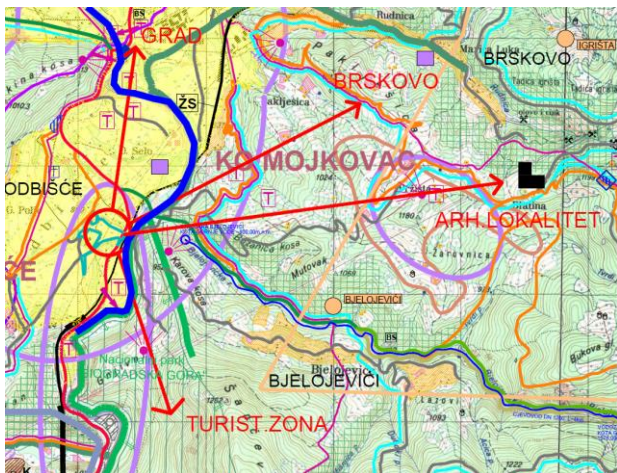
Контактне зоне локације су приградска насеља Мојковца и зона Националног парка Биоградска гора која обухвата у овом дијелу ријеку Тару као природно заштићено подручје. Предметна локација је својим положајем природни видиковац у овој зони.

Предметне парцеле су тренутно неуређене, зарасле у ниско растиње а рубним дијеловима је примјетно прегусто височије растиње које би се свакако морало уређивати у смислу разређивања како не би дошло до деградације терена. Идејним рјешењем би требало максимално задржати веће растиње тако да реинтерпретирано насеље буде инкорпорирано у постојеће растиње.

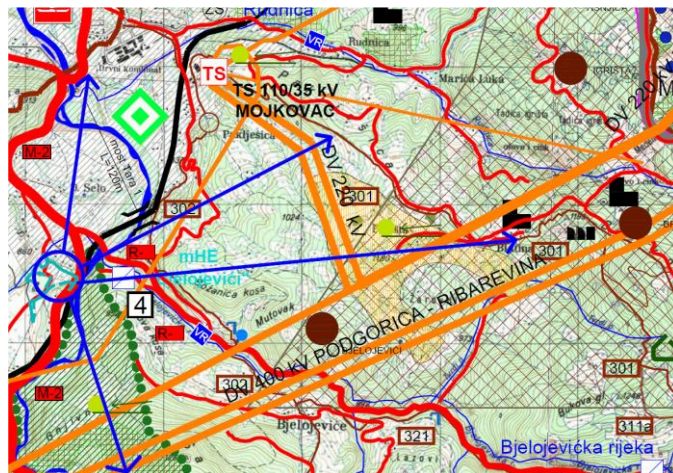
У ужој локацији се налази запуштени спортски терен а шира локација је испресецана сусједним парцелама, и из тог разлога је знатно мања површина опредељена за градњу.

VI УСЛОВИ И ПАРАМЕТРИ ИЗ ПЛАНског ДОКУМЕНТА

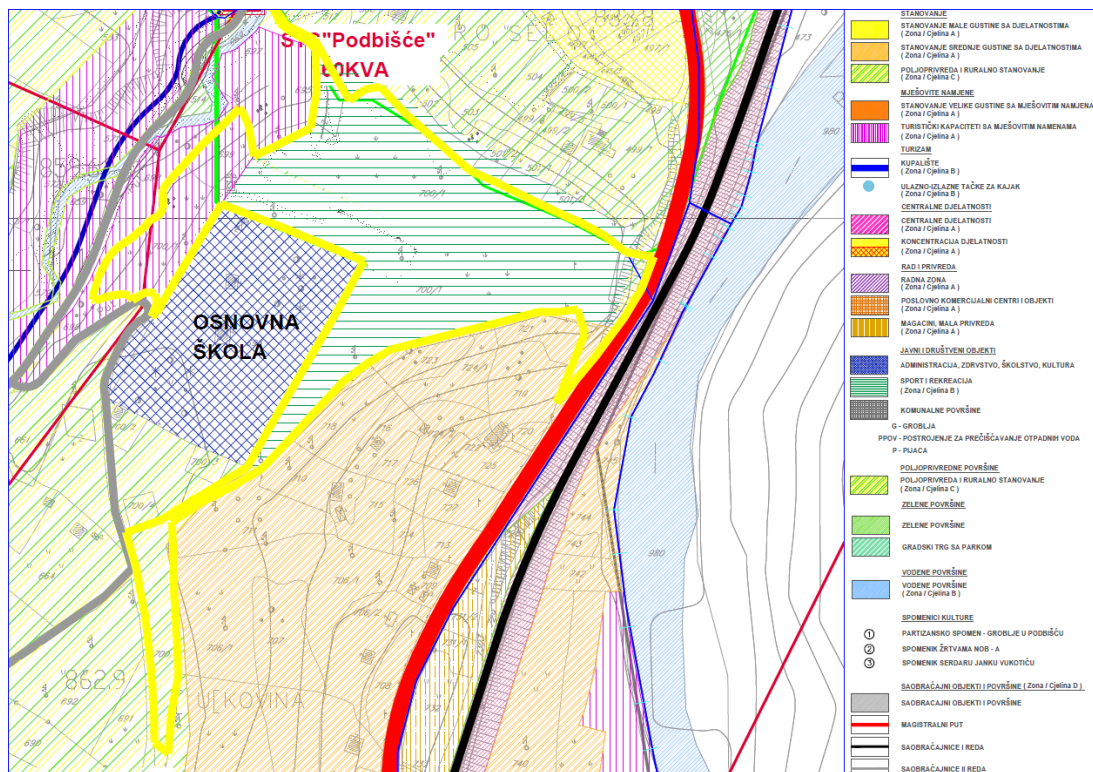
Предметна локација се налази у захвату урбанистичке разраде ПУП-а Мојковац за које није донешен план нижег реда а предвиђена намјена је насеља-грађевинско земљиште.

Извод из ПУП-а Мојковац-просторна разрада

Извод из ПППН Бјеласица и Комови

Извод из ПУП-а Мојковац-урбанистичка разрада

ПУП Мојковац и Измјена и допуна ПУП-а Мојковац

Локација се налази у зони урбанистичке разраде, намјењена за јавне и друштвене објекте, уже намјенско опредељење спорт и рекреација и туризам као компатибилна намјена.

Један од основних стратешких циљева(ПУП-стр.144) је „развој туризма и комплементарних услуга на бази изузетних неискоришћених потенцијала овог подручја – нетакнуте чисте природе, терена погодних за различите видове зимског туризма, богатства флоре и фауне, природних вриједности, вриједних културно – историјских споменика, традиционалног начина живота на селу и катунима, итд“.

Такође је међу првим потенцијалима у ПУП-у(стр.332-333) наведено“ У самом граду и околним насељима налази се више споменичких комплекса (локалитет Бојна њива са спомен – обиљежјем јунацима Мојковацке битке, споменик јунацима из истог периода у самом граду, партизанско гробље у Подбишцу, остаци старог рударења и трга из периода средњег вијека у Брскову и др.). Посебно је подручје старог рударског насеља Брсково познато од давнина као стара рударска зона у којој су још у средњем вијеку рударили Саси. Остаци рударских радова и насебина нијесу у довољној мјери валоризовани нити заштићени а могли би представљати значајну атракцију туристима који посјете мојковачки крај.“

У посебним циљевима ПУП-а је предвиђено:“ отварање могућности значајне, атрактивне и комплексне нове инвестиције у туристичко насеље на неизграђеним површинама у самој урбаној зони Мојковца, која би привукла значајне партнере и подстакла маркениншки ефекат и брендинг Мојковца као пожељног туристичког центра“(ПУП-стр.333)

„Развијање концепта цјелогодишњег туризма - љетњи и зимски, уз развијање посебних видова, као што су скијалишни, авантуристички, спортско – рекреативни, научни, културни, сеоски, зимски, љетњи, рекреативни и др., при чему развој капацитета мора бити усклађен са капацитетима носивости одређених подручја и у складу са принципима и циљевима одрживог развоја.“(стр.137)

„Развијање активности у правцу туристичког развоја општине на бази постојећих културно историјских споменика(стр. 142) један од примарних циљева.

Урбанистички параметри за локацију:

У ванградском подручју - цјелина Ц - зона рубних градских подручја, које заузима преостали простор урбане разраде, предвиђа се претежно породична стамбена изградња, традиционална пољопривреда, уређење и опремање комуналном инфраструктуром, развој радних дјелатности, туристичко-рекреативних дјелатности и других радних и сервисних капацитета.

Овим урбанистичким рјешењем одређено је да су површинама сваке намјене у обухвату плана дозвољени: сви комерцијални, пословни и трговачки објекти, продавнице, угоститељски објекти и занатске радње, које не ометају становања, а које служе за опслуживање подручја, објекти за управу, вјерски објекти, објекти за културу, здравство, спорт и остали објекти за друштвене дјелатности, пословни и канцеларијски објекти.

На површинама претежне намјене за спорт и рекреацију дозвољени су: сви комерцијални, клупски пословни и намјенски објекти уз спорт, продавнице, угоститељски објекти и локали других намјена, објекти за културу, здравство и остали објекти за друштвене дјелатности, пословни и канцеларијски објекти.(ПУП-стр.359)

Измјенама и допунама ПУП-а Мојковац је прописано: Специфичност Мојковца је да су све иницијативе за изградњу повезане са захтевима инвеститора да уз сваку изградњу реализују и пратеће туристичке капацитете, било за смјештај туриста, било као пратеће садржаје . У том смислу, уз сваку од планом предвиђених претежних намјена као компатибилни садржај је дозвољена изградња објеката у сврху туризма. Због тога се и не предвиђају посебни нормативи и параметри за изградњу туристичких капацитета у оквиру друге претежне намјене, већ се ови нормативи одређују само за јединствене веће туристичке комплексе. (стр.21).

Пошто је предмет идејног рјешења специфичан туристички комплекс као компатибилни садржај, косристиће се урбанистички параметри задати на конкретној локацији а то су (ПУП-стр.363):

- највећи дозвољени индекс заузетости објектима је 30% на нивоу читаве парцеле
- највећи дозвољени индекс изграђености објеката је 0,6
- највеће дозвољене висине зграда П+1+Пк
- најмања дозвољена удаљеност објеката од граница парцеле је 12,0м;
- нема других посебних правила ни посебних ограничења за ову намјену

Карактеристике овог простора у обухвату плана, као значајног потенцијала града, упућују на принципе трансформације простора ка вишој туристичкој понуди. Ови принципи се односе на:

- даљи интензиван развој туристичких садржаја и понуда а све у циљу усклађености акција у простору

- побољшање и развој услова за дневни, излетнички, вјерски, предузетнички и други туризам
- флексибилност и могућност сукцесивне реализације простора
- императив високог еколошког нивоа у односу између изграђених и природних површина
- комунално и инфраструктурно опремање
- бољу саобраћајну повезаност (колску, бицикличичку, пјешачку и сл) са градом и унутар цјелине.

VII ПРЕПОРУКЕ

Конципирајући предметно идејно рјешење је потребно сагледати улазне податке о просторном распореду објеката на археолошким налазиштима и на новој локацији пројектовати приближно сличан комплекс реинтерпретирајући облике, волумене, распоред објеката прилагођавајући их новој локацији у смислу димензија и функционалности прилагођеној новој намјени у сврху прогреса и валоризацију истог у функцији туризма

Препоручује се да се у оквиру локације одреди пријемна зона за туристички комплекс која би била у истом стилу градње са пратећим паркингом. За прилазни пут користити постојећи локални пут који није предмет разраде идејног рјешења. Потребно је преузети положај прилаза. Битан елемент који би требало да буде креативан предмет Идејног рјешења, а доприноси стварању хуманог и естетски оформљеног амбијента нове локације је: материјализација јавних простора (тргови, платои, стазе), клупе за сједјење, корпе за отпад, чесме, водене површине, надстрешнице, зеленило, расвјета, подземна инфраструктура и др.

Објекте би требало размјестити у групацијама по намјени по симболичном распореду старих средњевјековних тврђава ширег подневља, где би се утврђење као највећи и најупечатљивији објекат пројектовало на највисочијем терену изнад магистралног пута, на литици са положајем да се учава са свих страна (сјеверо исток локације). Да би се постигли визуелни ефекти функције тврђаве могуће је реинтерпретирати и терен. Групацију стамбеног насеља би требало смјестити на сјеверном дијелу локације у „шуми“ на начин да су објекти међусобно разуђени бирајући положај тако да се исти налазе између дрвећа да се не би нарушио природни амбијент.

Издвојени тематски дио требало би бити посвећен рударству. Реинтерпретирати рударска окна на основу археолошких података и представити основне информације о процесима који су обављани у старом руднику.

Централни дио локације обрадити као трг око кога би се смјестило два вјерска објекта и „дућани“-занатске радионице и ресторан лоциран поред главног улаза у комплекс.

Напомена: Препоруке су конципиране на основу података археолошких истраживања. Пошто је предложена локација разуђена, даје се могућност обрађивачу да анализама локације и врсте објеката искаже креативност у представљању идеје за реинтерпретацију комплекса на расположивом простору али да изглед објеката не одступи од изворног.

VIII ПРАВИЛА И СТАНДАРДИ

Једина правила и стандарди су расположиви археолошки подаци за конкретну локацију и друге локације у ширем окружењу који су наведени у уводном дијелу (обликом најсличнија а боље сачувана тврђава из тог периода је Маглич код Краљева).

Реинтерпретација Маглича као једног од карактеристичних примјера утврђења из истог периода

Суштина идеје би требало да буде стварање визије почетка урбанизације на овим просторима формирањем насеља на микролокацији по узору на средњевјековна насеља са могућношћу коришћења истих у данашње вријеме а по пројектантским стандардима за сваку намјену (тврђаву

посматрати као пословни објекат, насеље са кућама као стамбени, за вјерске објекте користити конструктивне елементе ове врсте објеката а централно партерно уређење прилагодити коришћењу данашњег становништва имајући у виду да су рударски тргови “посебан тип насеља које карактерише појачана робна размјена и неаграрна привреда”.

Користити податак да је „Процес урбанизације у средњовековној Србији текао убрзано од средине XIII, а врхунац је доживео у првој половини XV века. Значајан допринос дали су му Дубровчани и Саси, носиоци трговине и рударства. Неповољне политичке прилике XV века нису могле да прекину овај процес – он се постепено гасио тек са доласком Турака, који најзначајније центре у окупираним областима нису сместили у тргове као најразвијенија насеља, већ у утврђења“ и да је „Брсково убрзо по доласку Саса постало најпознатији рудник и трг у тадашњој Србији у XIII веку. У њему се није трговало само сребром и бакром, већ и разним другим производима. Био је то, по неким мишљењима, у прво време трг на коме се трговало земљорадничким производима“ (вином, храном, тканином-подаци из Дубровачког архива).

Ово идејно рјешење би требало да буде и неки вид анкетног рада који би показао различите визије „зачетка урбанизације“ на нашем простору уз примјену постојећих података и дјелимично „оживљавање“ давно заборављеног времена које је веома значајно за историју, традицију и развој Мојковца имајући у виду чињеницу да се још нису стекли услови за санацију и рекултивацију изворне локације која је у овом моменту недовољно приступачна.

IX ПРОСТОРНИ САДРЖАЈ

Идејним рјешењем архитектонске реинтерпретације старог утврђења и рударског насеља садржаје смјештати у одређеном простору на основу аутентичних скица археолошких истраживања, при чему је потребно приближно сложити тражене волумене у простору на начин како су били на терену у функционалном смислу користећи расположиве податке о средњевјековним градовима.

1. Приступни пут са паркингом

Обезбиједити адекватан прилаз локацији са потребним бројем паркинг мјеста унутар локације и пријемницом која би била објекат у сличном стилу приближне бруто површине 15м². Паркинг мјеста планирати по принципу на 1000м² планираних бруто површина предвидјети оптимално 30 ПМ (10-40). Задржати постојећи прилаз а могуће је отворити и други прилаз са источне стране школског дворишта. Због облика локације која је веома неправилног облика, препоручује се да се неправилни просторни „цепови“ искористе за паркинге. Такође се предвиђа и задржавање стрмог пјешачког пролаза преко ријеке.

2. Тврђава

Реинтерпретација облика и димензије тврђаве би требало да представља пропорционално умањени волумен максималне површине у основи до 1000м² са двије етажне по унутрашњем ободу објекта, са шеталиштем по бедему и централним двориштем.

У смислу волуменизације тврђава би требало да се састоји из два дијела: шири и ужи дио

Унутрашње објекте у приземљу планирати у ширем дијелу: конгресни центар од цца 50 мјеста са пратећим просторијама (кабинетом за пријем гостију, канцеларијом за 4 радна мјеста, санитарнијама, оставом за реквизите) а у ужем дијелу 3-4 занатске радионице (ковница новца, ткачница ћилима, просторија за прављење глиненог посуђа и др.)

На спрату планирати музеј прилагођен облику тврђаве и отворену галерију за пјешаке. Унутар кула би се формирао простор у функцији видиковца или изложбених тематских цјелина. Спратну висину предвидјети у складу са намјеном мах 4,5м по етажи. Дозвољава се креативност до мјере да објекат не изгуби аутентичност и пропорције.

Објекат радити у комбинацији камен -дрво, у складу са традицијом и познатим подацима тадашњег времена.

Објекат поставити на највисочијој коти локације, литици како би била видљива из града и прилагодити лицима са посебним потребама. Пошто је локација у благом паду препорука је да се тврђава постави на вјештачки уздигнутом терену у односу на осталу локацију како би се што сличније представио прилаз овом објекту.

Куле у тврђави су обично имале у каменом приземљу просторије за послугу и кухиње, на другој такође каменој етажи особље за одбрану са дрвеним пушкарницама а трећа етажа је обично била стан за властелина и била је дрвена са дрвеним кровом.

Кула у Брскову у ужем дијелу тврђаве је имала кружни облик али нема података да је коришћена за живљење. Претпоставља се да је квадратна кула била на супротној страни а бочне куле нешто мањих димензија су такође биле кружног облика.

3. Насеље

Расположиви подаци путописаца наводе да се у овом периоду стамбена архитектура сводила на мање објекте од лаких материјала: дрвени објекти са каменим соклима или сутеренима са дрвеним кровом већег нагиба и дрвеним кровним покривачем-шиндра. Дозвољена је креативност у смислу броја стамбених објеката у складу са расположивим простором (мах 5 објеката). Стамбено насеље би требало бити разуђено и користило би за издавање посјетиоцима (мини апартмани) унутар шумљеног дијела. Спратност стамбених објеката П+Пк у основи мах 50м². Препоручује се да један од стамбених објеката буде нешто већи како би представљао стан властелина и прилагођен савременим потребама боравка. Стамбене јединице би имале санитарије.

4. Рударска окна

Реинтерпретирати рударска окна која су се на стварној локацији налазила између тврђаве и насеља. Рударска окна била су у потпуности урађена од дрвене грађе. Малих димензија 1x1m. Потребно је реконструирати стару изградњу вертикалних и хоризонталних окана са алатом који је познат из извора и археолошких ископавања

5. Централни трг

Лоцирати централни трг на начин да својом функцијом буде приступачан свим објектима и корисницима. Око трга предвидјети двије цркве у традиционалном стилу сакралних објеката из овог периода, приземне занатске дућане (уколико простор дозвољава). Дозвољена је креативност у смислу реинтерпретирања трга у смислу материјализације уз употребу камена и дрвених елемената.

У складу са писаним подацима око средњовјековних тргова су биле тржнице за размјену робе, царинарнице, кућа сеоског кнеза, кућа дубровачког конзула. Ови објекти би се изгледом и волуменом разликовале од сеоских стамбених објеката а користиле би се као изложбени простор различитих садржаја.

6. Католичка црква

Објекат радити у камену са познатим фасадним елементима оваквих објеката средњег вијека. Пројектоване димензије прилагодити локацији али не веће од познатих користећи адекватну симетрију. Препоручује се цца 50м².

7. Православна црква

Објекат радити у камену са познатим фасадним елементима оваквих објеката. Објекат предвидјети у ограђеном дворишту као у изворном објекту. Уз цркву је могуће пројектовати звоник у комбинацији камен-дрво.

Пројектоване димензије прилагодити локацији али не веће од познатих користећи адекватну симетрију. Препоручује се цца 50м².

8. Ресторан

Недалеко од трга у сјеверном дијелу локације у залеђу пјешачке стазе на сјеверозападу планирати ресторан у истом стилу за цца 50 посјетилаца са свим пратећим просторима и отвореним терасама.

9. Интерне пјешачке комуникације

предвидјети различитих ширина у зависности од положаја не мање од 2м ширине. У захвату комплекса планирати и пјешачку комуникацију преко потока на сјеверозападној страни са пјешачким мостом. Дозвољава се креативност у премошћавању висинске разлике терена и прелаза преко потока у циљу оживљавања старог насеља.

10. Инфраструктура

(у циљу планирања комуналне инфраструктуре користити еколошке елементе пречишћавања отпадних вода). На расвјету комплетне локације посебно обратити пажњу како не би одударала од циља предметних садржаја.

11. Уређење терена

Под уређењем терена се подразумејева максимално задржавање постојећег растиња а објекте што је могуће више прилагођавати "слободном простору", без претјераних иновативности како би локација задржала аутентичност. Планирати искључиво традиционалне материјале.

Пошто је задатак идејног рјешења специфичан и својом поставком комплексан, у циљу озбиљнијег и опрезнијег привођења намјени предметне локације обавезно је дефинисати фазност спровођења овог подухвата и у текстуалном дијелу описа концепта појаснити то а у графичком дијелу назначити фазе по којима би се пројекат изводио. Фазност је потребно предвидјети тако да свака фаза може засебно да функционише до реализације следеће фазе.

Обавезно је изложити идеју у смислу функционалности комплекса на начин да се свакој фази у реинтерпретираној структури објеката додијели намјена у контексту укупне локације.

X СМЈЕРНИЦЕ

Резултати провјере основних поставки ПУП-а и ГУР-а, анализа постојећег стања као и анкете жеља корисника простора одредили су приступ изради овог рјешења. Приступ је заснован на следећим ставовима:

- организовање садржаја-објеката уз примјену креативности не стварајући осјећај претрпаности имајући у виду основни циљ да су објекти и комплетна локација реинтерпретација „другог времена“
- уклапање интерног колског саобраћаја водећи рачуна да исти не наруше основни циљ овог задатка а да се при томе оствари тражена функција.
- обезбјеђивање мирујућег саобраћаја са довољним бројем паркинга
- обезбјеђивању неометаног пјешачког кретања унутар зоне и повезивања са спољним пјешачким комуникацијама,
- обезбјеђивање пречишћавања отпадних вода и заштити животне средине,
- обезбјеђивање мреже инфраструктуре (водовод, канализација, електроенергетика и телекомуникације) како би се створили потребни услови за несметани развој предвиђене структуре. Дозвољава се креативност у смислу планирања расвете.
- Волуменизацију и матерјализацију објеката обавезно прилагодити циљу и локацији водећи рачуна о пропорцијама (визуелни однос основе и висине), пажљиво анализирати сваки објекат посебно.
- Идејним рјешењем је обавезно испланирати просторне цјелине које би се могле фазно спроводити и дати само препоруку редоследа спровођења.

XI. ПРОПИСИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА КОНКУРСНИ ЗАДАТАК

- Закон о планирању простора и изградњи објеката ("Службени лист Црне Горе", бр. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 и 4/23)
- Правилник о ближем садржају и форми планског документа, критеријумима намјене површина, елементима урбанистичке регулације и јединственим графичким симболима ("Службени лист Црне Горе", бр. 24/10 и 33/14)
- Правилник о ближим условима и начину прилагођавања објеката за приступ и кретање лица смањење покретљивости и лица са инвалидитетом ("Службени лист Црне Горе", бр. 48/13 и 44/15)